

6.2. DỊ VẬT KẾT MẠC VÀ GIÁC MẠC

Điều trị ngoại trú	Dị vật kết mạc đơn thuần Dị vật giác mạc nông
Điều trị nội trú	Dị vật giác mạc sâu, xuyên tiền phòng, có kèm khâu giác mạc

1. Triệu chứng cơ năng

- Cảm giác dị vật, chảy nước mắt
- Tiền căn chấn thương

2. Triệu chứng thực thể

- Khám sinh hiển vi: quan sát thấy dị vật kết mạc hoặc giác mạc, có thể có vòng rỉ sét kèm theo. Có thể quan sát thấy thâm nhiễm giác mạc xung quanh dị vật. Kết mạc cương tụ, phù mi hoặc phản ứng tiền phòng nhẹ.
- Trường hợp quan sát thấy các vết trầy biểu mô giác mạc theo đường dọc hoặc tổn thương biểu mô giác mạc dạng chấm: nghi ngờ có dị vật kết mạc sụn mi trên.

3. Nguyên nhân

- Xung đột, tai nạn, thể thao, lao động.

4. Chẩn đoán phân biệt

- Viêm kết mạc
- Viêm giác mạc.

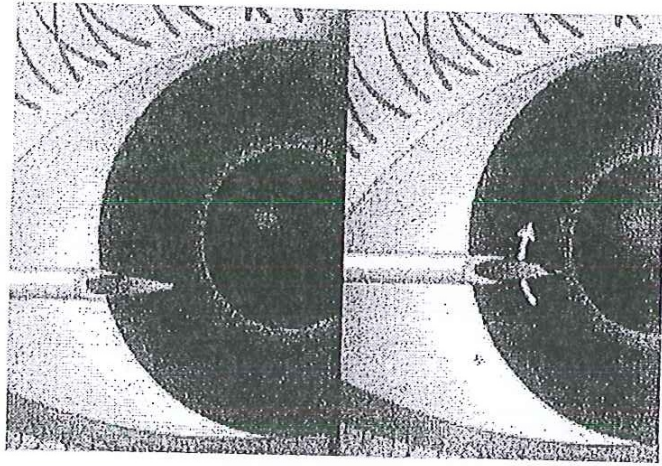
5. Cận lâm sàng

- Trường hợp nghi ngờ có dị vật nội nhãn hay hóc mắt kèm theo chỉ định thực hiện siêu âm B, chụp CT scan hóc mắt hoặc siêu âm UBM
- Chỉ thực hiện trong trường hợp cần lấy dị vật trong phòng mổ: công thức máu, TS- TC, HbsAg, antiHCV.

6. Điều trị

6.1. Trường hợp dị vật nông: Lấy dị vật trên máy khám sinh hiển vi

- Nhỏ tê tại chỗ Tetracain 0.5%, lấy dị vật bằng kim 26G, cạo sạch vòng rỉ sét
- Trường hợp vòng rỉ sét quá nhiều không nên cố gắng lấy hết trong một lần, hẹn bệnh nhân tái khám sau 03 ngày
- Tra thuốc mỡ kháng sinh Ofloxacin 0.3% hoặc Tobramycin 0.3%.

Dùng kim để loại bỏ dị vật giác mạc, mặt vát của kim hướng về phía trước, sử dụng 2 cạnh bên của mặt vát để lấy dị vật theo hướng lên trên hoặc xuống dưới.

6.2. Trường hợp dị vật sâu:

- Lấy dị vật trong phòng mổ

7. Thuốc điều trị sau khi lấy dị vật

- Kháng sinh nhỏ mắt nhóm Quinolone thế hệ 3 hoặc 4: nhỏ 4-6 lần/ngày trong 1-2 tuần.
- Kháng sinh mỡ tra mắt nếu có kèm tróc biểu mô nhiều: Tobramycin 0.3% (Pde.Tobrex 0.3%) hoặc Ofloxacin (Pde.Oflovid 0.3%)
- Nước mắt nhân tạo (chứa natri hyaluronate) giúp tái tạo biểu mô giác mạc nhỏ 4-6 lần/ngày trong 1-2 tuần.
- Giảm đau: Paracetamol 500mg 3 lần/ngày trong 3-5 ngày

8. Theo dõi.

- Tái khám sau 3-5 ngày tùy theo mức độ tổn thương giác mạc.
- Dị vật giác mạc: theo dõi như trầy GM, nếu còn vòng rỉ sắt, lấy sạch dị vật, biểu mô giác mạc lành, sạch.
- Dị vật kết mạc: theo dõi nếu cần.

Tài liệu tham khảo:

1. Hướng dẫn chẩn đoán và điều trị các bệnh về mắt, Bộ Y Tế, 2015
2. The Wills Eye Manual, 7th Edition, 2017